

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

On the way to sustainability: Raw Materials & Circular Economy

Summary

EU Clusters Talks
5 April 2023, 8:30 – 9:45 CET

An Initiative of the European Union

Na cestě k udržitelnosti: Suroviny a oběhové hospodářství

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 5. dubna 2023, 08:30-09:45, kde se diskutovalo o novém zákoně o kritických surovinách, stávajících oběhových přístupech a dobrých zkušenostech a nezbytných opatřeních pro oběhové hospodářství.

Program přednášky:

Moderátorka: Jennifer Baker

1. Novinky z ECCP
2. Video od našeho vlastního zpravodaje: Dobré příklady z projektu MINE.THE.GAP
3. Zákon o kritických surovinách – Georga Mörsdorf, referent pro energeticky náročná odvětví a suroviny, DG GROW, Evropská komise
4. Panelová diskuze – **David Fitzsimons**, ředitel, Rada pro opětovnou výrobu, **Emmanuel Katrakis**, Generální tajemník, Evropská konfederace recyklačního průmyslu (EuRIC), **Sari Tasa**, Hlavní odborník, Ministerstvo hospodářství a zaměstnanosti (Finsko), **Wolfgang Reimer**, Výkonný ředitel, Geo Competence Centre Freiberg
5. Možnosti financování – Nina Hoppmann, ECCP

Klíčová sdělení

- Potřebujeme horizontální zlepšení designu, abychom prodloužili životnost výrobků.
- Pro recyklaci bychom měli upřednostnit výrobky, u nichž najdeme kritické suroviny.
- Těžební a recyklační činnosti musí být pro společnosti konkurenceschopné. Vysoká energetická náročnost a (infra)strukturální problémy mají negativní dopad. Podpora reindustrializace EU je výzvou, ale je nutná, aby nedošlo ke ztrátě podniků ve prospěch jiných zemí.
- Legislativa musí být soudržná, aby nezatěžovala malé a střední podniky další byrokratickou zátěží.
- Abychom pochopili rizika, potřebujeme hloubkovou analýzu našich hodnotových řetězců. Stále nám chybí údaje pro zlepšení repasování a recyklace.

1. Novinky ECCP

Po úvodním slovu moderátorky Jennifer Bakerové promluvil Marek Przeor o projektu "Clusters meet

Regions" pro spolupráci mezi EU a Ukrajinou, která se uskutečnila ve dnech 28. a 29. března 2023 v Košicích. Předseda slovenské vlády Eduard Heger na akci zdůraznil, že spolupráce je naší budoucností a budoucnost je spolupráce. Předseda vlády Ukrajiny Denys Šmyhal hovořil o obnově Ukrajiny, která bude obrovským úkolem pro 21. století.

Hlavním poznatkem z jednání je, že nejlepší pomocí pro Ukrajinu je obchodovat s Ukrajinou. Marek Przeor zdůraznil, že ukrajinské klastry a společnosti je třeba rychle integrovat do

hodnotových řetězců EU. Na akci podepsala Ukrajinská klastrová aliance společné prohlášení o spolupráci s národními klastrovými asociacemi České republiky, Litvy, Polska, Rumunska a Slovenska.

2. Zákon o kritických surovinách

Georga Mörsdorf, referent pro energeticky náročná odvětví a suroviny, DG GROW, Evropská komise

"Cílem zákona o kritických surovinách je vytvořit rámec pro zajištění bezpečného a udržitelného zásobování surovinami dodávek kritických surovin do Evropy. George Mörsdorf vysvětlil, že EU je značně závislá na podpoře třetích zemí, pokud jde o kritické suroviny, které jsou klíčové pro strategické technologie. Čtyři pilíře zákona jsou: posílit všechny fáze evropského hodnotového řetězce CRM, zlepšit schopnost EU monitorovat a zmírňovat rizika narušení dodávek CRM, diverzifikovat dodávky CRM v EU s cílem snížit strategické závislosti a zlepšit oběhovost a udržitelnost CRM.

Mezi CRM je soubor strategických surovin (SRM), které jsou klíčem k potřebným technologiím pro dvojí transformaci a pro vesmír a obranu. George Mörsdorf zdůraznil referenční hodnoty pro rok 2030 pro tyto SRM stanovené v zákoně o CRM:

- Těžební kapacita EU pokrývá alespoň 10 % spotřeby SRM v EU.
- Zpracovatelská kapacita EU pokrývá alespoň 40 % spotřeby SRM v EU.
- Recyklační kapacita EU pokrývá alespoň 15 % spotřeby SRM v EU.

Komise vybere tzv. strategické projekty napříč hodnotovým řetězcem SRM, které mohou přispět k bezpečnosti dodávek a které jsou udržitelné, technicky proveditelné a nabízejí přeshraniční výhody. Tyto projekty budou mít v právních předpisech EU a členských států status priority.

Zákon o kritických surovinách dále stanoví sledování rizik dodávek CRM, zátěžové testy a další opatření prováděné Komisí společně s členskými státy, varování v případě rizika, připravenost podniků na rizika, strategická opatření pro zajištění bezpečnosti a ochrany životního prostředí a dobrovolné společné nákupy.

Základem ochrany životního prostředí je cirkularita a udržitelná volba. Opatření zahrnují vnitrostátní opatření týkající se oběhového hospodářství, maximalizace potenciálu (uzavřených) zařízení na zpracování těžebního odpadu, masivní recyklace permanentních magnetů, uznávání certifikačních systémů pro udržitelnost CRM a požadavky na informace o ekologické stopě CRM uváděných na trh EU. George Mörsdorf na závěr představil Radu pro kritické suroviny jako model řízení pro opatření.

3. Panelová diskuze

Diskuse mezi panelisty se zaměřila na životní cyklus výrobků, design výrobků a recyklaci, konkurenceschopnosti malých a středních podniků a připravenosti.

David Fitzsimons uvedl, že poptávka po kritických surovinách dramaticky roste, a proto je třeba proto musíme mluvit o větší těžbě a rafinaci. Uvedl, že máme tendenci přehlížet životní cyklus výrobků, u nichž se kritické suroviny používají. Měli bychom prodloužit životnost výrobků

předtím, než se materiály vrátí do recyklace. Potřebujeme zlepšení horizontálního designu, např. prostřednictvím ekologického designu pro udržitelné výrobky.

Řečníci uvítali cíl 15 % recyklace, který je velmi ambiciózní. Emmanuel Katrakis označil zákon o kritických surovinách za výzvu k probuzení, abychom se podívali na naše dodavatelské řetězce. Zatímco recyklace nemůže vyřešit všechny problémy, recyklátoři by mohli z výrobků získat více kritických surovin, než je tomu v současnosti. Za tímto účelem musíme upřednostnit výrobky, u nichž najdeme kritické suroviny a ujistit se, že máme k dispozici správné politické nástroje, pro které jsou cíle stanovené v zákoně o CRM vítány. Potřebujeme uvažovat o životním cyklu, aby bylo možné materiály lépe zhodnocovat. Kromě toho, sběr odpadů, např. elektronického odpadu, by se měl zlepšit prostřednictvím legislativy a ekonomiky činnosti. Přínos pro životní prostředí není v současné době zohledněn v ceně. Pobídky nebo cíle by mohly přitáhnout poptávku z hodnotového řetězce. Sari Tasa dodal, že Finsko zkoumá recyklaci možnosti materiálů, které není tak snadné získat zpět. Zdůraznila, že společnosti potřebují předvídatelnost příchozího materiálu a že je třeba zajistit stálý tok materiálů v Evropě. David Fitzsimons uvítal zejména iniciativu na zvýšení míry recyklace magnetů, které zahrnují mnoho zadních zemin, protože trh sám o sobě míru nezajistí.

Emmanuel Katrakis se v rozhovoru o konkurenceschopnosti podělil o svůj názor na obtíže při recyklaci kritických surovin a zároveň být ekonomicky konkurenceschopný, což je důvod, proč jsou pobídky užitečné. Sari Tasa vysvětlila, že Finsko má národní strategický program oběhového hospodářství, který se zabývá ekonomickým tlakem a tahem. Trhy, na kterých musíme být konkurenceschopní, jsou globální. Společnosti, které provádějí velké investice, se musí spolehnout na dlouhodobě stabilní provozní prostředí. Wolfgang Reimer dodal, že dalšími výzvami jsou vysoké ceny energií v EU a volatilita trhu energie. Chybí nám infrastruktura a čelíme silnému odporu veřejnosti, který je třeba řešit. Emmanuel Katrakis souhlasil, že globální situace, včetně války na Ukrajině, narušení globálních dodavatelských řetězců, americký zákon o snižování inflace, vyžadují od Evropy odpověď. Na stránkách CMR Act je důležitým krokem vpřed, ale není dostačující. Musíme řešit některé strukturální otázky, energetickou krizi a ceny.

Wolfgang Reimer uvedl, že právní předpisy musí být soudržné a neměly by více zatěžovat malé a střední podniky. Obdržel zpětnou vazbu, že mnoho malých a středních podniků má problémy s plněním různých právních předpisů. Sdílel také názor, že zákon o kritických surovinách zůstává spíše na institucionální úrovni a vyjádřil obavy ohledně lhůt pro vydání povolení a způsobu jejich provádění, předvídá další byrokratickou zátěž pro malé a střední podniky. Zdůraznil, že důraz by neměl být kladen pouze na prioritní projekty. Je třeba udržet při životě celý hodnotový řetězec těžby a udržovat těžební infrastrukturu. Dále zdůraznil, že těžba a recyklace je podnikání, které má přinést příjem. Potřebujeme reakci na podporu reindustrializace EU, jinak se společnosti přesunou do míst s levnější energií a lepšími podmínkami v oblasti povolování a legislativy.

Emmanuel Katrakis vysvětlil, že kromě zákona o CRM existuje mnoho dalších stavebních prvků pro kritické suroviny, např. pro recyklaci, aby se získalo více materiálů. Je třeba zajistit soulad mezi různými právními předpisy pro politiky využití, chemicky zaměřenou legislativu, ekodesign a přepravu odpadů a správnou kalibraci mezi úrovní požadavků a cíli. Sari Tasa dodal, že musíme vzít v úvahu časové rozpětí tohoto odvětví, protože se jedná o velmi dlouhé procesy. Jedním z problémů ve Finsku je umístění dolů na severu a průmyslu na jihu, což se promítá do nákladů. Mohli bychom se zabývat financováním, které by bylo možné poskytnout dolům a vlastníkům půdy, aby zjistili, jak využít odpady z dolů. Strategické projekty by mohly Evropě přinést konkurenční výhody, protože výsledky by mohly být využity i v jiných zemích.

David Fitzsimons zdůraznil, že hloubková analýza v celé Evropě bude trvat déle než 10 let, aby bylo možné pochopit rizika. Chybí nám údaje, např. 30 % osobních vozidel s ukončenou životností vypadává

ze systému. Podniky zabývající se repasováním mají mnoho poznatků o životním cyklu výrobků, které by mohly být využity v procesu navrhování a pro tvůrce politik. Jako příklad uvedl, že mnoho jejich členů repasuje výrobky s plochými displeji, protože z ekonomického hlediska není rentabilní získávat indium z plochých displejů.

4. Možnosti financování

1. [Recycling technologies for critical raw materials from EoL products](#); Deadline: 20 April 2023
2. [Technologies for processing and refining of critical raw materials](#); Deadline: 20 April 2023
3. [Innovative technologies for sustainable and decarbonised extraction](#); Deadline: 20 April 2023
4. [New processes for upcoming recycling feeds \(Batt4EU Partnership\)](#); Deadline 18 April 2023
5. Opportunities for SMEs: Calls from Euroclusters; published on [European Cluster Collaboration Platform](#)
6. Different funding mechanisms suited for EU-Ukrainian cooperation, including [Interreg](#), [Business Bridge](#), [Erasmus for Young Entrepreneurs-Ukraine](#), [Funding for Research and Innovation](#), [EU4Business](#), [EIT Manufacturing](#), EIF [Funding for Investments and interregional collaboration](#), and [Financing for the Private Sector](#)